

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VODE

Mariborska cesta 88, 3000 Celje

T: 01 478 31 00

E: gp.drsv@gov.si

www.dv.gov.si

Ministrstvo za okolje in prostor
Direktorat za okolje
Dunajska c. 48

1000 LJUBLJANA

Številka: 35027-10/2022-6

Datum: 27. 5. 2022

Zadeva: Mnenje o ustreznosti okoljskega poročila in sprejemljivosti vplivov plana na okolje za Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji s področja upravljanja z vodami

Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje, Sektor za okoljske presoje je z vlogo št. 35409-17/2019-2550-25 z dne 4. 5. 2022 pozval naslovni organ, da s stališča svoje pristojnosti poda mnenje glede sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na okolje oziroma sporoči, da Okoljsko poročilo za Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji (v nadaljevanju: okoljsko poročilo) ne omogoča presoje vplivov izvedbe plana na okolje in ga je zato treba dopolniti.

Okoljsko poročilo z vidika vplivov na upravljanje z vodami je potrebno popraviti oziroma dopolniti, kot je ugotovljeno v nadaljevanju (Priloga). Glede sprejemljivosti vplivov plana na okolje za področje upravljanja z vodami, se bo naslovni organ končno opredelil po pregledu dopolnitev okoljskega poročila in Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji (v nadaljevanju: program).

Okoljsko poročilo mora upoštevati zakonske podlage s področja upravljanja z vodami in iz tega izhajajoče usmeritve, podane v Splošnih smernicah s področja upravljanja z vodami (dostopnih na: <https://www.gov.si/zbirke/storitve/presoja-prostorske-in-okoljske-dokumentacije/>). Ocena vplivov na vode pa mora obsegati oceno vplivov na vsa varstvenih in ogrožena območja po ZV-1 ob upoštevanju prepovedi in omejitev izhajajoč iz področnih predpisov.

Merila vrednotenja in metode ugotavljanja ter vrednotenja vplivov naj bodo izbrana na način, da bodo v čim večji meri lahko ugotovljeni vsi pomembni vplivi izvedbe programa na doseganje okoljskih ciljev s področja upravljanja z vodami. Ugotovljeni vplivi morajo biti posledično ustrezno ovrednoteni ob upoštevanju kumulativnih in sinergijskih vplivov, omilitveni ukrepi za preprečitev bistvenih vplivov izvedbe programa pa ustrezno utemeljeni z verjetnostjo uspešnosti izbranega omilitvenega ukrepa in oceno izvedljivosti.

Pripravila:
mag. Tina Kirn
Blažo Đurović

Roman KRAMER
Direktor

Priloga:

- Komentarji na Okoljsko poročilo za Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji z Dodatkom za presojo vplivov na varovana območja in Kartografskimi prikazi (Strokovna in tehnična podpora pri izvedbi celovite presoje vplivov na okolje za Program evropske kohezijske politike 2021–2027 (Zavita, svetovanje, d.o.o., št. projekta: 287/2021, 22. 4. 2022)

Poslati (s prilogami):

- Ministrstvo za okolje in prostor (po e-pošti): gp.mop@gov.si

PRILOGA: Komentarji na Okoljsko poročilo za Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji z Dodatkom za presojo vplivov na varovana območja in Kartografskimi prikazi (Strokovna in tehnična podpora pri izvedbi celovite presoje vplivov na okolje za Program evropske kohezijske politike 2021–2027 (Zavita, svetovanje, d.o.o., št. projekta: 287/2021, 22. 4. 2022)

Komentarji glede poplavne problematike

Del poplavne problematike (ogroženost prebivalstva) je vsebovan v okoljskem cilju Zdravo, varno in kakovostno življenjsko okolje. Poleg varstva in rabe voda, ki sta obravnavani v okoljskem cilju Trajnostna raba naravnih virov, bi bilo smiselno obravnavati tudi urejanje voda po ZV-1. Gre predvsem za poplavna območja (83. člen ZV-1), v katera je mogoče posegati le pod določenimi pogoji in omejitvami, s čimer se omejuje povečevanje škodnega potenciala znotraj dosega poplav in s tem poplavna ogroženost, obenem pa zagotavlja prostor za poplave (razlivanje visokih voda) in druge naravne procese (erozija in sedimentacija vzdolž vodotokov). Zato bi bilo omilitvene ukrepe pri umeščanju posegov v prostor (str. XIII) smiselno dopolniti z zavezo k izogibanju poplavnim območjem.

Na str. 2 nista navedena Zakon o vodah v povezavi z okoljskim vidikom v alineji št. 3 in Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami v povezavi z okoljskim vidikom v alineji št. 8.

Na str. 3 v okviru Trajnostne rabe naravnih virov dodati okoljski podcilj Trajnostno urejanje voda (preprečevanje vnosa škodnega potenciala na poplavna območja in ohranitev poplavnih območij za naravne procese, npr. razlivanje visokih voda, erozijo, sedimentacijo).

Na str. 22 dodati resoluciji ReNPVO20–30 in ReDPS50 ter načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti in državni načrt zaščite in reševanja ob poplavah (glej SC 3.4 – protipoplavni ukrepi, napoved in opozarjanje, odziv).

Na str. 24 navesti tudi vodna in priobalna zemljišča.

Str. 28: V poglavju 4.2 Vode bi morale biti poleg rabe voda obravnavano tudi urejanje voda (glej člen 1(2) ZV-1) in stanje ogroženih območij v Sloveniji (dodati poglavje in npr. za poplavna območja obravnavati podatke integralnih kart nevarnosti in navesti režim na podlagi uredbe o pogojih in omejitvah).

Na str. 70 navesti tudi primerjavo karakteristik območij pomembnega vpliva poplav 1 in 2 (NZPO); na str. 129 podatki kazalca okolja ZD24 niso posodobljeni od leta 2012 (glej aktualne podatke vodnega katastra: ovojnica podatkov opozorilne in integralne karte poplav, območja pomembnega vpliva poplav; število prebivalcev).

Str. 92: V preglednici 23 poglavja 5.1.1 bi se po analogiji s prvim kazalcem (kmetijska in gozdna zemljišča) lahko upoštevala tudi pozidanost poplavnih območij, saj ukrepi programa lahko povzročijo gradbene pritiske na dele poplavnih območij (npr. izvedbo ukrepov v območjih dosegov Q100-Q500 (preostala poplavna nevarnost), kjer so omejene le nekatere dejavnosti, ne pa tudi posegi v prostor).

Str. 174: Poudarjen je pomen negradbenih ukrepov NZPO, ki imajo lahko večji in dolgotrajen učinek, kar bi bilo smiselno upoštevati tudi v poglavju pri priporočilih (str. XIV).

Komentarji glede stanja in rabe voda na posamezna poglavja poročila

Poglavje 2.1 VSEBINJENJE (SCOPING)

Predlagamo naslednje popravke podciljev:

Namesto »Doseženo dobro kemijsko in ekološko stanje površinske vode« se navede »Doseganje dobrega kemijskega in ekološkega stanja površinskih voda«.

Namesto »Doseženo dobro kemijsko in količinsko stanje podzemne vode« se navede »Doseganje dobrega kemijskega in količinskega stanja podzemnih voda«.

Namesto »Trajnostna raba voda« se navede »Spodbujanje trajnostne rabe voda«.

Namesto »Doseženo dobro stanje morskih voda« se navede »Doseganje dobrega okoljskega stanja morskih voda«.

Poglavje 3.4.1 DRŽAVNI PROGRAMSKI DOKUMENTI

V poglavju so navedeni državni programski in strateški dokumenti, na podlagi katerih je bil pripravljen program. Naveden je tudi NUV II. Ali je bil upoštevan tudi Načrt upravljanja z morskim okoljem 2017-2021 (NUMO)? Okoljsko poročilo je bilo pripravljeno tudi na podlagi podatkov o stanju voda iz osnutka NUV III in Posodobitve začetne presoje stanja morskih voda v pristojnosti Republike Slovenije (MOP, 2019).

Poglavje 4.2.2.2 KOLIČINSKO STANJE

V zadnjem odstavku na str. 34 je navedeno, da se letni indeks izkoriščanja podzemne vode zadnja leta giblje okoli 3 %, kar je med nižjimi v Evropi. Ali je mišljen letni indeks WEI+, ki ga opisuje [VD01] Indeks izkoriščanja vode? Ta indeks ima v imenu »vode« in ne le podzemne vode. Za omenjeni odstavek naj se citira vir. V nadaljevanju tega odstavka je navedeno, da je v letu 2019 povprečno odstopanje povprečnega indeksa izkoriščanja vode za območje celotne Slovenije znašalo -21 %, pri čemer je citiran kazalec [VD15] Količinsko obnavljanje podzemne vode. Iz besedila tega kazalca je razbrati, da je omenjeno negativno odstopanje mišljeno za skupno obnovljivo količino podzemne vode v plitvih vodonosnikih Slovenije, kar naj se preveri.

Poglavje 4.2.3 MORSKO OKOLJE

Pri citiranju vira »Posodobitev začetne presoje stanja morskih voda v pristojnosti Republike Slovenije« je navedeno leto 2017 (MOP, 2017) namesto leta 2019, kar naj se ustrezno popravi tudi v poglavju 7 VIRI IN LITERATURA.

Predlagamo, da se primerjavo med prvim in drugim ciklom izvajanja Morske direktive navede pri vseh deskriptorjih.

Pri D1 je navedeno, da za element meril stanje bentoških habitatnih tipov ne bi bilo dobro. Kaj je mišljeno z »element meril«?

Pri D9 je navedeno, da je »ocenjeno, da je dobro stanje morskega okolja doseženo tudi glede na začetno presojo ohranjeno«. Predlagamo, da se iz tega zapisa naredi dva stavka ali pa se pred »tudi« doda besedo »in«.

Pri deskriptorju D8 je naveden vir [3], ki ni citiran.

Poglavje 4.2.4 RABA VODA

V poglavju je citiran vir IzVRS, 2022, ki ga ni navedenega v poglavju 7 VIRI IN LITERATURA. Ta vir naj se doda.

Poglavje 5.1.1 OKOLJSKI CILJ: TRAJNOSTNA RABA NARAVNIH VIROV

Predlagamo, da se v preglednico 23 doda okoljske podcilje in kazalce grupira glede na te podcilje.

Pod kazalcem »Indeks izkoriščanja vode [VD01]« je v preglednici 23 citiran kazalec VD15, ki označuje količinsko obnavljanje podzemne vode. Navedena je vrednost letnega indeksa izkoriščanja podzemne vode za leto 2019, ki znaša 3,01 %. Prosimo za pojasnilo, zakaj je citiran kazalec VD15. Iz opisa kazalca [VD01] Indeks izkoriščanja vode je razbrati, da se omenjena vrednost nanaša na letni indeks izkoriščanja vode.

V imenu kazalca »Vodne pravice [VD14]: Število vodnih dovoljenj, koncesij in posebnih rab vode« naj se namesto »posebnih rab vode« navede izraz »evidentiranih posebnih rab vode«. To naj se ustrezno popravi tudi pri stanju kazalca (pod stolpcem »Zadnji podatek in trend«).

Za kazalec Vodne pravice [VD14] je bil v preglednici 23 ocenjen trend: ni spremembe. Prosimo, da se pojasni, na podlagi katerih podatkov je bil ocenjen takšen trend. V poglavju 4.2.4 RABA VODA, iz katerega je povzet opis tega kazalca, opis trenda ni razviden.

V preglednici 23 je za kazalce, vezane na upravljanje z vodami, pod predvideno smerjo gibanja navedeno, da do spremembe števila VT z dobrim kemijskim in dobrim/zelo dobrim ekološkim stanjem ob upoštevanju področne zakonodaje zaradi izvedbe programa ne bo prišlo. Prosimo, da se pojasni, na podlagi česa lahko tako sklepate.

V preglednici 24, ki opredeljuje lastnosti pomembnih vplivov izvedbe plana, je za 4 – zmanjšanje emisij v vode, zmanjšanje lokalnih obremenitev voda in trajnostna raba voda prepoznan negativen vpliv, pri 5 – povečanje lokalnih emisij v vode ali tveganj za onesnaženje, obremenitev voda in rabe voda pa je bil prepoznan pozitiven vpliv. Prosimo za pojasnilo, ali nima program na stanje voda pozitiven vpliv preko zmanjšanja emisij... (točka 4) in negativen vpliv preko povečanja emisij... (točka 5)?

Sinergijski vplivi so določeni pri točki 4. Prosimo za pojasnilo, zakaj so bili prepoznani le pri tej točki.

Pod podpoglavjema »Zmanjšanje emisij v vode, lokalnih obremenitev voda in trajnostna raba voda« in »Povečanje obremenitev voda, lokalnih emisij v vode, tveganj za onesnaženje in rabe voda« bi se morda lahko naredilo sklic na poglavje 5.4.1 OMILITVENI UKREPI, kjer so omilitveni ukrepi podrobneje opredeljeni.

V četrtem odstavku na str. 100 je navedeno, da mora investitor v primeru neposredne rabe vode pridobiti tudi vodno dovoljenje. Namesto neposredne rabe vode predlagamo izraz posebna raba vode. Poleg vodnega dovoljenja naj se navede »koncesijo ali evidentirano posebno rabo vode«.

Poglavje 5.4.1 OMILITVENI UKREPI

Predlagamo, da se ponovno prouči, ali se v okviru programa opredeli možnost izvedbe katerega od preostalih javnih vodovodov, ki nimajo zagotovljenega rezervnega zajetja (omilitveni ukrep UO22), ker postopek CPVO za projekt reševanja problematike oskrbe s pitno vodo na območju Slovenske Istre z izgradnjo novega regionalnega vodnega vira še ni zaključen in vplivi na okolje še niso ocenjeni kot sprejemljivi.

Omilitveni ukrep UO26 predvideva, da se v okviru SC 9.1 in SC 9.2 za zmanjšanje vplivov na kulturno dediščino, stanje voda in ohranjanje narave navede: »Pri načrtovanju naložb in ukrepov, ki zahtevajo: posege v vode ali vodovarstvena območja, se upošteva varstvene režime in v skladu z njimi pridobi vodno soglasje«.

V poglavju 5.1.1 je na str. 100 v četrtem odstavku navedeno: Dodaten mehanizem varstva voda in nadzorovanega umeščanja objektov/posegov v prostor pa predstavlja tudi postopek pridobitve vodnega soglasja, ki ga mora investitor pridobiti, če gre za poseg oz. gradnjo, ki bi

lahko vplivala na vodni režim in stanje voda, v primeru neposredne rabe vode pa tudi vodno dovoljenje.

Prosimo za pojasnilo, ali se UO26 nanaša na zgornji zapis in ali bi ta omilitveni ukrep lahko zajemal tudi druge specifične cilje, kjer je potrebno pridobiti vodno soglasje. V tem primeru predlagamo zapis: »Pri načrtovanju naložb in ukrepov, ki zahtevajo: posege, ki bi lahko vplivali na vodni režim in stanje voda, se pridobi vodno soglasje, v primeru posebne rabe vode pa tudi vodno dovoljenje, koncesijo ali evidentirano posebno rabo vode«.

Komentarji na »Dodatek za presojo vplivov na varovana območja« in »Kartografske prikaze«

V »Dodatku za presojo vplivov na varovana območja« so v poglavjih 3.2.4.4 in 3.2.4.5 na str. 19 imena prilog napačno navedena. Po zgledu na območja Natura 2000 v poglavju 3.3 navesti tudi režim na poplavnih območjih (podzakonski akt), na drugih ogroženih območjih pa omejitve na podlagi določb ZV-1. Na str. 26 je treba trditev o naraščanju pretokov podkrepiti z navedbo vira in navesti za katero vrsto pretokov gre.

Splošne smernice s področja upravljanja z vodami (dostopne na: <https://www.gov.si/zbirke/storitve/presoja-prostorske-in-okoljske-dokumentacije/>) na str. 9 navajajo ogrožena območja (poplavna območja, erozijska območja, plazljiva območja, plazovita območja), varstvena območja (vodovarstvena območja in kopalne vode) ter občutljiva območja in referenčne odseke. Predlagamo, da »Dodatek za presojo vplivov na varovana območja«, poglavje 3.2.4 Druga območja s posebnim varstvenim režimom vključuje vsa omenjena območja, ki se jih tudi prikaže v »Kartografskih prikazih«.

V »Kartografskih prikazih« je pod virom za karti z erozijskimi in plazljivimi območji (priloge R in S) navedena ARSO, kar naj se popravi v DRSV, v kolikor so bili sloji vzeti iz eVode. Sloj plazljivih območij na eVode ima šest razredov verjetnosti pojavljanja plazov, medtem ko so na karti (priloga S) prikazani trije razredi. Prosimo, da se to preveri.

Glede na navedeno ugotavljamo, da bo v okviru priprave okoljskega poročila potrebno pridobiti ustrezne manjkajoče podatke, ki bodo omogočili celovito presojo vplivov programa na okolje z vidika vpliva na vode.